

SPORTNOTA 2013-2016

'Iedereen kan meedoen'

Inhoudsopgave

‘Iedereen kan meedoen’	1
Inhoudsopgave	2
1 Inleiding	3
2 Belang van Sport.....	4
3 Verantwoording sportbeleid	5
4 Kader	6
5 Sportnota 2013-2016.....	12
6 Speerpunt I: brede facilitering sport en bewegen	13
7 Speerpunt II: stimulering sport en bewegen niet actieve doelgroepen	15
8 Algemene doelstellingen ter bevordering en ondersteuning van een gezonde en actieve leefstijl en veilige sportomgeving.....	20
9 Sportaccommodaties.....	22
10 Sportsubsidies	26
11 Topsport	27
12 Sportraad Vlissingen	28
13 Verantwoording en effectmeting	29
14 Samenvatting actiepunten sportnota 2013-2016	30
Bijlagen:	32
Bronnen:	32

1 Inleiding

1.1 Sportbeleid in Vlissingen

De gemeente Vlissingen vindt sport een uitstekend middel om gezond te blijven en mee te doen. Daarom is in 2001 de eerste sportnota 'Sport, doen en beleven' door de gemeenteraad vastgesteld. In die nota zijn de kaders van het sportbeleid in Vlissingen voor een periode van 10 tot 15 jaar geschetst. In 2009 is een actualisatie vastgesteld voor de periode 2009-2012. Medio 2012 is keuze gemaakt om de nota opnieuw te actualiseren voor de periode 2013-2016.

1.2 Uitgangspunten sportnota

Het uitgangspunt van het Vlissingse sportbeleid blijft ongewijzigd. Alle inwoners moeten op een verantwoorde manier aan enige vorm van sportbeoefening kunnen deelnemen. Zij moeten dit doen vanuit hun eigen interesse en persoonlijke omstandigheden, in een goed bereikbare, geschikte en betaalbare omgeving.

De meeste onderdelen uit de huidige nota 'Actualisatie sportnota 2009-2012' worden aangepast en geactualiseerd, zo ook de structuur. Het financiële klimaat biedt geen ruimte voor nieuwe ambities. De aanpassingen en verbeteringen vinden plaats binnen de bestaande financiële kaders.

2 Belang van Sport

2.1 Inleiding

Sport is gezond. De positieve effecten van sport op de volksgezondheid zijn groot. Niet meer sporten zou voor Nederland een extra kostenpost opleveren van € 700 miljoen als gevolg van aandoeningen en verhoogd arbeidsverzuim. Bovendien kan sport ook in de toekomst een belangrijke bijdrage leveren aan het verminderen van de 6% sterfgevallen, die ontstaan door onvoldoende lichaamsbeweging, en aan het reduceren van de medische kosten, die het gevolg zijn van ongezond gedrag, overgewicht en hoge bloeddruk (€ 2.8 tot €5.1 miljard per jaar).

2.2 Maatschappij en sport

Sport is niet meer weg te denken als men het heeft over de aanpak van maatschappelijke problemen. In de uitwerking van het Olympisch plan 2028, Nederlandse sport naar Olympisch niveau, noemt NOC*NSF zes maatschappelijke effecten van sport. Sport draagt bij aan:

- de fysieke en mentale gezondheid;
- de opvoeding en socialisatie van kinderen (de gedachte is dat kinderen via de sport leren samenwerken, leren omgaan met winst en verlies en dat ze bepaalde normen en waarden aan leren);
- de sociale samenhang in buurten en een positieve beeldvorming tussen verschillende (etnische) groepen in de Nederlandse samenleving;
- de economie (mensen investeren in een lidmaatschap van een sportvereniging, sportkleding en andere sportmaterialen, daarnaast zorgt sport in Nederland voor 118.000 fte);
- innovatie (topsport stimuleert nieuwe technologische ontwikkelingen);
- duurzaamheid.

Opvallend is dat de Nederlandse sport wordt gekenmerkt door een grote bijdrage van vrijwilligers. In de sportsector, en met name bij sportverenigingen, werken circa 1,6 miljoen Nederlanders gemiddeld 13 uur per maand op vrijwillige basis. Hiermee is sport de belangrijkste vrijwilligersactiviteit in Nederland. Deze bijdrage is van groot belang voor de ontwikkeling en instandhouding van sportverenigingen en daarmee van grote maatschappelijke waarde.

3 Verantwoording sportbeleid

3.1 *Evaluatie beleidsnota 'sport, doen en bewegen 2009-2012'*

Voor de evaluatie van de vorige sportnota wordt verwezen naar het overzicht in de bijlage. Het merendeel van de doelstellingen van de sportnota over de periode 2009-2012 zijn behaald. Mede door de huidige financiële omstandigheden zijn enkele ambities vertraagd of heeft de invulling hiervan op aangepaste wijze plaatsgevonden.

3.2 *Enquête scholen (uitgevoerd eind 2011)*

In 2011 is er een inventarisatie gedaan in het onderwijs over het onderwerp activiteiten gericht op kennismaking met sport en cultuur en over de ideeën achter de inzet van de combinatiefunctionarissen.

16 basisscholen en 2 scholen voortgezet onderwijs hebben gereageerd op de inventarisatie.

Op 14 basisscholen heeft er een gesprek plaatsgevonden.

De meeste scholen doen mee of organiseren zelf toernooien zoals het schoolvoetbal, school sportdagen en voeren hun verplichte gymlessen uit.

Ook doen scholen mee aan activiteiten die georganiseerd worden door Vlissingen in beweging, en een enkele keer door een initiatief vanuit een sportvereniging.

Wat wenselijk wordt geacht is de inzet van een combinatiefunctionaris als organisator van naschools aanbod en als makelaarsfunctie tussen scholen en organisaties die activiteiten aan kunnen bieden.

3.3 *Korte enquête scholen bewegingsonderwijs (uitgevoerd september 2012)*

Op 17 september 2012 hebben alle basisscholen in Vlissingen een vragenlijst ontvangen over het bewegingsonderwijs op hun school. Van alle basisscholen hebben 16 scholen gereageerd. Het doel van het onderzoek is te achterhalen of men met het huidige docententeam voldoende bevoegdheid in huis heeft om bewegingsonderwijs te kunnen geven. Daarnaast is gevraagd of er voor bewegingsonderwijs gebruik gemaakt wordt van een bepaalde methode.

Het blijkt dat op een enkele school na iedere school voldoende bevoegde leerkrachten in dienst heeft om bewegingsonderwijs te geven. Waar dit niet het geval is heeft men het zo georganiseerd dat de bevoegde leerkrachten meerdere klassen les geven. Ook de Zapp-methode (doorgaande lesmethode voor het bewegingsonderwijs), die gedurende de breedtesportperiode ingezet is, wordt op 12 van de 16 scholen gebruikt.

3.4 *Inventarisatie sportorganisaties (uitgevoerd september 2012)*

In september 2012 zijn in totaal 61 verenigingen benaderd om deel te nemen aan de inventarisatie van de gemeente Vlissingen; 32 verenigingen (52 %) hebben aan de oproep gehoor gegeven. Het opstellen van de vragen is in overleg met de Sportraad Vlissingen uitgevoerd. De bibliotheek Vlissingen heeft gezorgd voor technische ondersteuning en voor de verwerking van de resultaten hebben.

De inventarisatie bestaat uit twee delen. Het eerste deel bestaat uit vragen over kwantitatieve gegevens van sportorganisaties (sportverenigingen en commerciële sportorganisaties). Door dit jaarlijks te herhalen is het mogelijk ontwikkelingen in het Vlissingse sportaanbod in beeld te brengen en te houden.

Het tweede deel is meer kwalitatief van opzet en met name gericht op sportverenigingen. Het doel hiervan is met name om inzicht te krijgen in vragen en behoeften die leven bij sportverenigingen. Met deze informatie kan de gemeentelijke ondersteuning nog beter op de wensen en behoeften van verenigingen worden afgestemd. Uiteraard zijn de resultaten van deze inventarisatie meegenomen bij het opstellen van de nieuwe sportnota en zijn deze als input gebruikt voor het werkplan en het jaarlijkse sportcongres. De samenvatting van de inventarisatie is te vinden in de bijlage.

4 Kader

In dit hoofdstuk staan de landelijke, provinciale en lokale ontwikkelingen en (wettelijke) kaders beschreven die de komende jaren van invloed (kunnen) zijn op het Sportbeleid.

4.1 Landelijk kader

4.1.1 Sportnota VWS

In 2011 heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) de beleidsbrief Sport en Bewegen in Olympisch Perspectief vastgesteld. Samenvattend richt VWS zich de komende jaren primair op 'Sport en Bewegen in de Buurt' en het Olympisch Plan 2028.

4.1.2 Sport en bewegen in de buurt

Met ingang van 2012 is het nieuwe VWS beleid 'Sport en Bewegen in de Buurt' ingezet. VWS, NOC*NSF en VNG trekken hierin gezamenlijk op.

Het doel is het bereiken van lokale (regionale) samenwerking tussen verschillende lokale partners, zodat sport en bewegen voor iedereen mogelijk is. Het gaat dan om samenwerking tussen gemeenten, verenigingen, onderwijs en het bedrijfsleven. Uitgangspunt van het VWS beleid is dat dit een lokale verantwoordelijkheid is, waarbij de gemeente de regierol vervuld. Leefbaarheid en gezondheid zijn belangrijke thema's in dit nieuwe beleid.

Dit beleid zorgt voor twee veranderingen:

- a. er wordt extra budget ingezet op meer combinatiefunctionarissen (en/of buurtsportcoaches).

Deze functionarissen worden veel breder ingezet dan nu het geval is.

- b. Er wordt een Sportimpuls geboden aan lokale sportaanbieders om een actieve rol te pakken en het juiste sportaanbod lokaal te gaan ontwikkelen. NOC*NSF heeft hierin een voortrekkersrol. Het initiatief hiervoor ligt bij sportaanbieders. De gemeente moet de plannen ondersteunen.

4.1.3 Regeerakkoord Rutte II

Op 29 oktober 2012 is het regeerakkoord Rutte II gepresenteerd. Ondanks de bezuinigingen zet de nieuwe regering maximaal in op het stimuleren van sport en bewegen. Onderstaand de letterlijke citaten uit de verschillende programma's:

Onderdeel II. Sociale zekerheid en inkomensbeleid

"Het is belangrijk dat kinderen uit gezinnen met een laag inkomen kunnen sporten. Daarom wordt de subsidie aan Jeugd sportfonds Nederland verlengd en de Sportimpuls verhoogd."

Onderdeel VII. Zorg dichtbij

"Ouders zijn er voor verantwoordelijk hun kinderen veilig en gezond te laten opgroeien."

"Sport brengt mensen bij elkaar en is van groot maatschappelijk belang. Kinderen verwerven belangrijke sociale vaardigheden. Voldoende en veilig sporten houdt jonge en oude mensen fitter en gezonder. We willen dat meer mensen kunnen sporten en bewegen in hun eigen omgeving. Er zijn nog veel mogelijkheden om de openbare ruimte beter te benutten."

- We bevorderen samenwerking van gemeenten, bedrijven, scholen en sportverenigingen.
- Met gemeenten willen we bevorderen dat er bij de aanleg van nieuwe wijken voldoende ruimte voor sport en bewegen is.
- Het kabinet streeft naar meer gymlessen per week in het primair onderwijs.
- Topsportevenementen kunnen waardevol zijn voor de Nederlandse economie en hebben een positieve uitstraling naar de breedtesport. Het binnenhalen en organiseren van de Olympische Spelen brengt echter veel financiële risico's met zich mee. Hiervoor is weinig draagvlak in de samenleving in een tijd van crisis en bezuinigingen. We onderschrijven de ambitie om de Nederlandse sport op Olympisch niveau te brengen, zonder de Olympische Spelen naar Nederland te willen halen.

- Sporten en als toeschouwer aanwezig zijn bij wedstrijden moeten veilig zijn. Helaas zijn er nog altijd te veel mensen die sport voor anderen verpesten. Voetbalhooligans worden daarom hard aangepakt.
- Verbaal en fysiek geweld op of om het sportveld verdient een strenge straf. Ook sportbonden en sportverenigingen hebben hier een taak.
- Mochten de loterijen de komende jaren meer omzet maken, dan zal de extra afdracht ten goede komen aan de sport.

4.1.4 Lopende stimuleringsregelingen in de gemeente Vlissingen worden voortgezet

De gemeente Vlissingen neemt deel aan de Combinatieregeling (Impuls brede scholen, sport en cultuur), de NASB regeling en de regeling Buurtsportcoaches. De Combinatieregeling en Buurtsportcoaches zijn structurele landelijke subsidieregelingen en worden voortgezet. De NASB regeling eindigt van rijkswege per juli 2014. De gemeente heeft zich verplicht en vindt het van belang om de NASB doelstellingen voort te zetten. Samen met samenwerkende partners wordt bekeken of dit binnen bestaande financiële kaders kan worden voortgezet.

4.1.5 Impuls brede scholen, sport en cultuur en regeling Buurtsportcoaches

De Impuls brede scholen, sport en cultuur (combinatieregeling) is een structurele rijksimpuls gebaseerd op co-financiering door de gemeente (verhouding 40% rijk en 60% gemeente). De doelstelling is zorg dragen voor een aanbod van sportactiviteiten en cultuur op en rond de brede scholen. De gemeente Vlissingen neemt deel aan de combinatieregeling sinds 2009. Op basis daarvan was eind 2012 6 fte. aan combinatiefunctionarissen aangesteld.

Begin april 2012 heeft de gemeente een intentieverklaring ondertekend voor de aanvullende regeling buurtsportcoaches voor een deelname voor 140%. Op basis daarvan is het uitgangspunt dat in 2013 8 combinatiefunctionarissen/buurtsportcoaches actief zullen zijn in de gemeente Vlissingen. Extra gemeentelijk geld voor co-financiering is niet beschikbaar en dient betaald te worden uit bestaande gemeentelijke middelen of door inbreng en ondersteuning van externe partijen.

4.1.6 NASB (Nationaal Actieplan Sport en Bewegen)

NASB is een tijdelijke impulsregeling die nog doorloopt tot en met juli 2014. Stimulering van niet-actieve inwoners is hierbij het uitgangspunt. Scheldemond College en de Christelijke Scholengemeenschap Walcheren dragen bij aan de co-financiering en werken mee aan de uitvoering hiervan. Voortzetting van dit project wordt ook na medio 2014 wenselijk geacht. Het voorstel is om de voortzetting hiervan via de regeling Buurtsportcoaches mogelijk te maken. Verderop in de nota is een voorstel hiervoor verder uitgewerkt. Gesprekken met de uitvoerende partners moeten nog worden opgestart.

4.2 Provinciaal kader

4.2.1 Sportnota provincie

De Provincie Zeeland heeft in 2009 het provinciaal sport- en bewegingsbeleid vastgesteld als onderdeel van het provinciaal sociaal beleid. Voor het provinciale sport- en bewegingsbeleid van de komende jaren is de volgende missie geformuleerd: "Zeeland kent een goed (top)sportklimaat en nodigt uit tot bewegen, er wonen gezonde en actieve inwoners".

Om aan deze missie invulling te geven zijn vijf thema's geformuleerd waarop de inspanningen van de Provincie zich richten:

1. Actieve gezonde leefstijl (= sport / sociale zorg)
2. Participatie (= sociale zorg)
3. Bewegingsruimte (= sociale zorg en ruimte)
4. (Top)sportevenementen en sportpromotie (= sport)
5. Talentondersteuning (= sport)

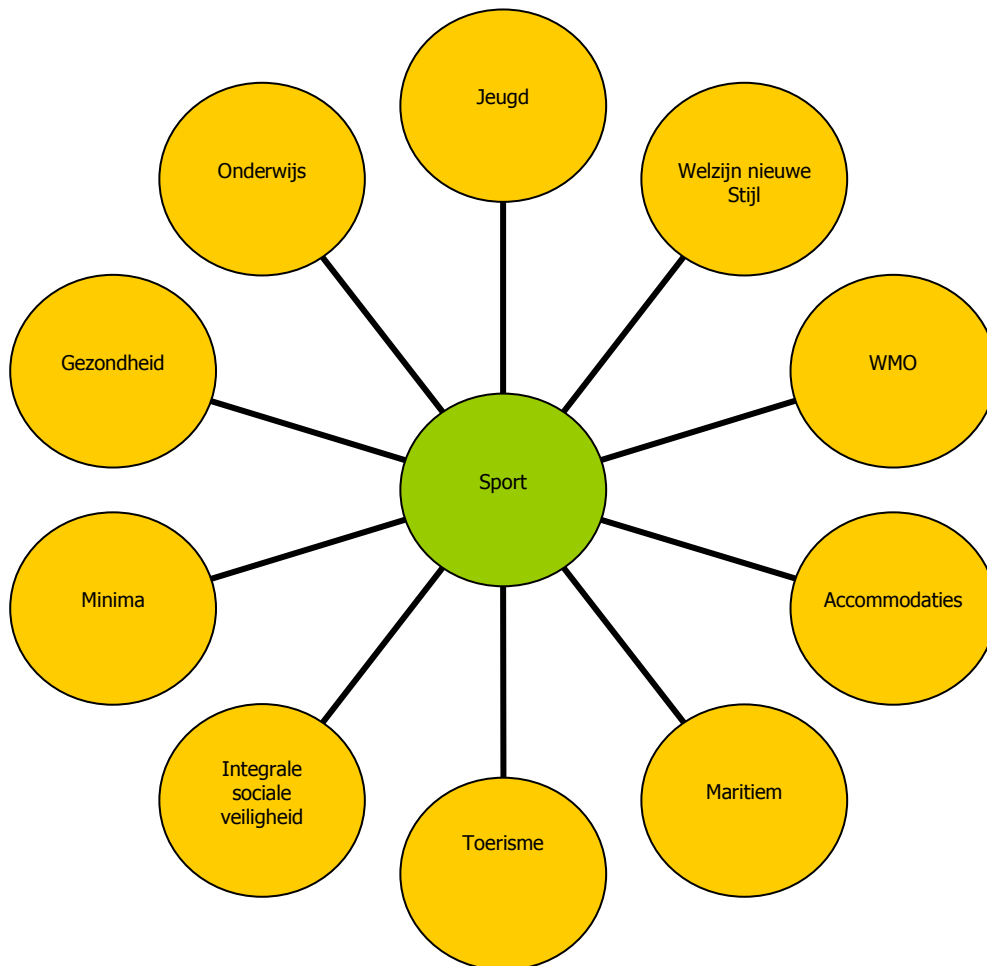
4.2.2 Top (sport) evenementen

De Provincie zet in op (top) evenementen die Zeeland op de kaart zetten. De Provincie vindt (inter) nationale evenementen geschikt om Zeeland te 'branden'. Die branding moet wel passen bij Zeeland. Daarom ligt de focus op evenementen die passen bij de unieke kernwaarden van Zeeland (land in

zee) en het beleven daarvan. Bij de sport ligt de focus daarom op drie categorieën: watersport, strand sport en wielersport.

4.3 Lokaal kader

Bij het opstellen van nieuw sportbeleid en het realiseren van sportdoelstellingen is een integrale afstemming en samenwerking met andere beleidsterreinen van groot belang. In onderstaand overzicht worden de relaties met belangrijkste beleidsterreinen weergegeven. In de bijlage is een overzicht weergegeven waarin ook de raakvlakken met andere beleidsvelden zijn opgenomen.

4.5 Welzijnsbeleid nieuwe stijl Vlissingen 2013-2016

Recentelijk is het gemeentelijke welzijnsbeleid aangepast aan de maatschappelijke ontwikkelingen. Dit gemeentelijke welzijnbeleid zorgt voor de positionering van de gemeente in de sociale infrastructuur. Het zorgt ook voor een duidelijk kader in de dialoog met maatschappelijke instellingen. Het nieuwe welzijnsbeleid 'Welzijn nieuwe stijl' is daarmee ook een uitgangspunt geweest bij het opstellen van het sportbeleid.

Kenmerk van het nieuwe welzijnsbeleid is dat er meer wordt ingezet op de kracht van de burger en maatschappelijke organisaties. De maatschappij verandert steeds meer van een verzorgingsmaatschappij naar een participatiemaatschappij. Door deze verandering verandert ook de rol van de overheid. De burger is zelf verantwoordelijk voor zijn participatie ook in financieel opzicht. De overheid ondersteunt en faciliteert initiatieven van burgers en organisaties. Collectieve initiatieven gaan voor individuele. Een aanpak gericht op preventie heeft de voorkeur.

De gemeente treedt dus op als regisseur. Zoveel mogelijk wordt de uitvoering van activiteiten overgelaten aan derden. Activiteiten gericht op gemeentelijke speerpunten van beleid hebben daarbij een voorkeur. De ondersteuning is gericht op activiteiten en niet op het in stand houden van middelen (organisaties, gebouwen etc.). Ook de is de ondersteuning zo min mogelijk gericht op structurele organisatie van activiteiten.

4.6 Maatschappelijke ontwikkelingen

4.6.1 Demografische ontwikkelingen

De samenstelling van de bevolking in de gemeente Vlissingen zal in de toekomst erg veranderen. Het aantal 65-plussers zal toenemen en het aantal basisschoolleerlingen zal fors afnemen. Uit het rapport 'Regionale volksgezondheid toekomstverkenning Zeeland 2012' van de GGD Zeeland blijkt dat Vlissingen in de toekomst ontgroent, vergrijsd en krimpt. De ontgroening in de gemeente Vlissingen is groter dan gemiddeld in Zeeland.

De verwachte vergrijzing en afname van het aantal jongeren in de gemeente heeft ook voor de maatschappelijke ontwikkeling consequenties. Het aanbod van voorzieningen en diensten zal de komende jaren moeten worden afgestemd op de veranderende bevolkingssamenstelling. Dit zal ook invloed hebben op de behoeften en het aanbod op het gebied van sport en sportvoorzieningen.

Bevolkingsontwikkeling Vlissingen

	Heden	2020	2030
0 - 19 jaar	9.585	-6%	-17%
20 - 64 jaar	26.766	-9%	-17%
65+	8.332	25%	39%
Totaal	44.683	-2%	-7%

Bron: provincie Zeeland

4.6.2 Sociaal maatschappelijke ontwikkelingen

De individualisering is de afgelopen jaren verder toegenomen. Deze ontwikkeling heeft gevolgen voor de wijze van sportbeoefening. Mensen hebben meer behoefte om te sporten op zelf gekozen tijdstippen, kort en meer frequent en minder in groepsverband. Hierdoor neemt de populariteit van individuele sporten toe, zoals fitness, wielersport en hardlopen. Daarnaast is er vanuit de samenleving een toenemende vraag naar andere competitie mogelijkheden voor verenigingssporten. Bij veel verenigingen vindt de competitie nog steeds plaats op zaterdag of zondag. Ook zijn de competitieregio's vergroot waardoor de reistijd steeds meer toeneemt. Tenslotte wil de huidige sporter niet verplicht worden tot allerlei verenigingsstaken. Het bestaande verenigingsaanbod vindt onvoldoende aansluiting bij de vraag vanuit de samenleving.

Als gevolg van de economische crisis is het aantal uitkeringsgerechtigden in de gemeente aanzienlijk toegenomen. Het Jeugdsportfonds Zeeland, waaraan de gemeente Vlissingen deelneemt, biedt kinderen van financieel minder draagkrachtige ouders de mogelijkheid om toch te sporten. Mogelijk zal het aantal kinderen dat een beroep doet op dit fonds toenemen als gevolg van deze ontwikkeling. De economische crisis heeft gevolgen voor de gemeente. Ook de komende jaren wordt bezuinigd. Dit heeft ook zijn weerslag op de sport.

4.6.3 Ontwikkelingen op het gebied van sport, bewegen en gezondheid

Nederlanders gaan minder bewegen en worden dikker. Onderzoek door het VU medisch centrum geeft aan dat 'de Nederlander gemiddeld 600 gram per jaar dikker wordt'. Omgerekend is dat ongeveer 1,5 gram per dag. Dat is niet veel, maar het betekent wel dat veel mensen te veel energie binnenkrijgen in verhouding tot hoeveel ze verbruiken. Het overschot aan energie-inname wordt volgens de VU niet veroorzaakt doordat mensen minder sporten dan vroeger, maar vooral doordat mensen in hun dagelijkse bezigheden minder zijn gaan bewegen. Door alle technologische ontwikkelingen neemt het comfort in het dagelijkse leven toe. We nemen vaker de auto of de lift en alles is op afstand bedienbaar en te bestellen via internet. De beweging in het dagelijks leven neemt dus steeds verder af.

Het belang van voldoende dagelijkse lichaamsbeweging voor een gezond leven wordt steeds meer onderkend. In 1998 is hiervoor een landelijke norm vastgesteld, de **Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB)**:

1. Jeugd (tot 18 jaar); dagelijks een uur matig intensieve lichamelijke activiteit, waarbij de activiteiten minimaal tweemaal per week gericht zijn op het verbeteren of handhaven van de lichamelijke fitheid.
2. Volwassenen (18-55 jaar); een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit op tenminste vijf, maar bij voorkeur alle dagen van de week;
3. 55-plussers; een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit op tenminste vijf, maar bij voorkeur alle dagen van de week.

Wandelen, fietsen, tuinieren en huishouden zijn voorbeelden van matig intensieve lichamelijke activiteiten.

4.6.4 Ontwikkelingen in Vlissingen

De toename in gewicht is niet evenredig verdeeld over de bevolking. Mensen met een hoge sociaaleconomische status worden nauwelijks zwaarder. Het zijn vooral de Nederlandse burgers met een lage sociaaleconomische status die overgewicht ontwikkelen.

Vlissingen is een gemeente met relatief veel gezinnen met een laag inkomen. Diverse landelijke en buitenlandse onderzoeken hebben aangetoond dat tieners uit gezinnen met gemiddeld of een lager inkomen drie keer meer kans hebben op overgewicht dan tieners uit een huishouden met een hoger inkomen. Ook is aangetoond dat kinderen uit lagere milieu's minder sporten. Het bovenstaande beeld wordt bevestigd in een onderzoek wat recentelijk door de GGD Zeeland is uitgevoerd.

Onderzoek GGD Zeeland

De GGD Zeeland heeft recentelijk de 'Regionale Volksgezondheid Toekomstverkenning Zeeland 2012' gepresenteerd. Daarin is de gezondheidssituatie van alle Zeeuwse gemeenten in beeld gebracht. In dit onderzoek worden bovenstaande beelden bevestigd.

Enkele bevindingen uit het onderzoek zijn:

- Het aantal 9-jarigen met ernstig overgewicht is in Vlissingen gemiddeld hoger dan in Zeeland.
- Het aantal 5-jarigen met overgewicht is gemiddeld hoger dan in Zeeland (15%) evenals het aantal 5-jarigen met ernstig overgewicht.
- Van de volwassenen in Vlissingen heeft 46% overgewicht en van de ouderen is dat 57%. Van die laatste groep kampt 14% met ernstig overgewicht.
- In Vlissingen eet een kwart van de kinderen tot vier jaar niet elke dag groente en fruit en kijkt ruim een kwart van deze jonge kinderen twee of meer uur per dag televisie en/of computer. Dit zijn gemiddeld meer kinderen dan in Zeeland.

- In Vlissingen voldoet 41% van de jongeren, 30% van de volwassenen en 34% van de ouderen niet aan de beweegnorm. De 65 tot 74-jarigen bewegen meer dan 75-plussers. Zo beweegt ruim de helft van de 75-plussers te weinig.
- Chronische aandoeningen komen veel voor: 28% van de 14- en 15-jarigen, 42% van de volwassenen en 76% van de ouderen heeft een chronische aandoening.
- Ook zijn er in Vlissingen meer ouderen die beperkt zijn in hun dagelijkse levensverrichtingen (zoals aankleden, wassen).
- het aandeel laagopgeleiden in Vlissingen scoort gemiddeld hoger dan in Zeeland. Vlissingen heeft in vergelijking met Nederland relatief weinig hoogopgeleiden.
- 18% van de basisschoolleerlingen in Vlissingen is een achterstandsleerling tegenover 13% in Zeeland.

Het is duidelijk dat Vlissingen op nagenoeg alle onderdelen gemiddeld slechter scoort dan andere gemeenten in Zeeland. De nieuwe gezondheidsnota zet, mede als gevolg hiervan, sterk in op het stimuleren van een actieve en gezonde leefstijl. Sport en bewegen spelen hierin een zeer belangrijke rol. Juist in Vlissingen zijn interventies gericht op eerder genoemde doelgroepen een belangrijk aandachtspunt in het sportbeleid voor de komende vier jaar.

5 Sportnota 2013-2016

5.1 Aanleiding voor sportbeleid

De gemeente Vlissingen vindt het van groot belang dat alle inwoners in Vlissingen sporten of bewegen. Dit belang wordt ook landelijk breed onderschreven in het regeerakkoord van het Kabinet Rutte II.

5.2 Speerpunten nieuw sportbeleid

De doelstelling van het sportbeleid voor de periode 2013-2016 is het faciliteren en stimuleren van een actieve leefstijl door sport en bewegen, bij alle inwoners van de gemeente Vlissingen.

In de praktijk blijkt dat een groot deel van de Vlissingse bevolking zelf de weg vindt naar het sport en beweegaanbod. Een kleiner deel heeft daar meer moeite mee. Daarom hanteren we in de aanpak een tweedeling.

- I. **Brede facilitering sport en bewegen** - Door zorg te dragen voor goede sportfaciliteiten in de gemeente Vlissingen en het verzorgen van sportkennismakingsactiviteiten willen we mogelijk maken dat zoveel mogelijk inwoners kunnen gaan sporten of bewegen.
- II. **Stimulering sport en bewegen niet actieve doelgroepen** - Een kleinere groep van de Vlissingse inwoners is door verschillende oorzaken niet in staat is om zelf de weg te vinden naar het sport- en beweegaanbod. Dit tweede onderdeel van de aanpak is gericht is op het stimuleren van doelgroepen binnen de Vlissingse samenleving die nog niet deelnemen aan sport- of beweegactiviteiten.

Daarnaast worden in hoofdstuk 8 nog aantal algemene ondersteunende doelstellingen benoemd. Het gaat dan om zaken die het welbevinden raken, dus zorgen voor een veilige en gezonde sportomgeving (gezonde sportvereniging en school) en sport voor iedereen toegankelijk maken (Jeugdportfonds).

Zowel de brede stimuleringsaanpak als de doelgroepaanpak vind plaats vanuit de kaders van Welzijn Nieuwe Stijl. Dit betekent dat de gemeente nieuwe ontwikkelingen stimuleert en zo nodig initieert maar zoveel mogelijk de uitvoering hiervan aan derden wil overlaten.

5.3 Huidig sportbeleid en accentverschuivingen

De speerpunten zijn opnieuw geformuleerd. Alle activiteiten en interventies zijn binnen deze nieuwe structuur ondergebracht.

In het algemeen geldt dat we blijven doen wat we doen. Het streven is verbetering, maar tegen dezelfde kosten. De belangrijkste uitdaging is het vergroten van de sportdeelname, dus nog meer inwoners te laten sporten en bewegen.

We verschuiven het accent nog meer naar het stimuleren van doelgroepen die nog niet sporten of bewegen. Organisaties die op een creatieve manier weten bij te dragen aan het bereiken van deze doelgroepen, kunnen rekenen op ondersteuning door de gemeente.

Verbeteringen en accentverschuivingen worden binnen de huidige financiële kaders mogelijk gemaakt door:

- meer en beter samen te werken met zoveel mogelijk (sport)organisaties in Vlissingen of daarbuiten.
- optimaal gebruik te maken van de nieuwe of bestaande landelijke sportstimuleringsubsidies.
- beschikbare middelen nog doelgerichter in te zetten.

6 Speerpunt I: brede facilitering sport en bewegen

De eerste doelstelling is gericht op alle inwoners van Vlissingen. Sportbeleid gericht op het stimuleren van alle inwoners om te gaan sporten en bewegen. Van de inwoners is 70 tot 80%, door dit aanbod, in staat om zelf de weg te vinden naar het sportaanbod. De rol van de gemeente is het faciliteren met goede en betaalbare sportaccommodaties en te zorgen voor een aantrekkelijk sportkennismakingsaanbod. Dit aanbod bestaat al en willen we ook in de toekomst behouden.

De gemeente streeft naar meer doen met dezelfde middelen door:

- nog meer samen te werken;
- de kwaliteit van het aanbod te vergroten;
- beter te communiceren over het aanbod;
- meer efficiënt gebruik te maken van sportvoorzieningen.

6.1 Sportaccommodaties

De sportaccommodaties in Vlissingen zorgen ervoor dat inwoners in staat worden gesteld om te kunnen sporten en bewegen. De gemeente Vlissingen vindt het van groot belang dat er in de gemeente voldoende kwalitatief goed uitgeruste sportaccommodaties zijn en dat deze tegen een reëel en aanvaardbaar tarief beschikbaar zijn voor de inwoners van de gemeente. In hoofdstuk 9 wordt apart ingegaan op het accommodatiebeleid.

6.2 Aanbod sportkennismaking voor alle Vlissingse inwoners

Om zoveel mogelijk inwoners in de gemeente Vlissingen te laten sporten en bewegen, is het van belang de drempel naar het sport- en beweegaanbod zo laag mogelijk te houden. Voorop staat dat elke inwoner een passend sportaanbod kan vinden. Hoe beter het aanbod aansluit bij de individuele wensen, hoe meer plezier er is bij het sporten en hoe langer men dit volhoudt. Een brede sportkennismaking vindt de gemeente daarmee van belang voor haar inwoners. Samenwerking met zoveel mogelijk verschillende sportaanbieders is hierbij het uitgangspunt.

Door het uitwerken van een digitale sport- en beweegwijzer wordt de informatie over het sportaanbod in de gemeente Vlissingen laagdrempelig beschikbaar voor alle inwoners van de gemeente.

Samengevat:

Wat willen we bereiken?

- Sportfaciliteiten bieden om het sporten en bewegen in de gemeente Vlissingen te stimuleren.
- Faciliteren en (mede) organiseren van een brede sportkennismaking.
- Het sportkennismakingsaanbod uitbreiden voor andere doelgroepen zoals volwassenen en senioren.
- Informatie over het brede sport- en beweegaanbod laagdrempelig beschikbaar te stellen aan alle inwoners.
- In stand houden van een sportkennismakingsaanbod voor zwemsporten.

Wat gaan we ervoor doen?

- Zorg blijven dragen voor een goed kwantitatief en kwalitatief aanbod van gemeentelijke sportaccommodaties.
- Inzetten van combinatiefunctionarissen en streven naar samenwerking met en uitvoering door zo veel mogelijk sportaanbieders in de gemeente.
- Uitgeven van een brede sport- en beweegwijzer. De gemeente verwacht van lokale sportorganisaties dat ze dit initiatief ondersteunen.
- Samen met sportorganisaties en de exploitant van het zwembad uitwerken van een programma voor 'natte' sportkennismakingslessen.

Wat mag het kosten:

Meerjarenbegroting 2013-2016	2013	2014	2015	2016
Sportaccommodaties	4.482.405	4.279.325	4.319.465	4.265.265
Sportkennismaking (NASB en Combinatieregling)	22.000	22.000	22.000	22.000

7 Speerpunt II: stimulering sport en bewegen niet actieve doelgroepen

Het tweede speerpunt is gericht op al die inwoners van de gemeente Vlissingen die vanwege allerlei redenen nu nog niet of onvoldoende sporten. De doelstelling is dat alle inwoners van de gemeente gaan sporten of bewegen. Dit willen we bereiken door een gerichte sportstimulering en door eventuele bestaande barrières zoveel mogelijk weg te nemen.

7.1 Inzet op doelgroepstimulering

Door inzet van combinatiefunctionarissen en via de NASB regeling wordt, in samenwerking met diverse externe partners, is de afgelopen jaren al volop al gewerkt aan een stimuleringsaanbod voor speciale doelgroepen. De focus daarbij ligt op dit moment met name op de jeugd en op ouderen. Het uitgangspunt is om dit voort te zetten. In de nieuwe gezondheidsnota ligt nog steeds een grote nadruk op de jongeren doelgroep. Binnen deze doelgroepen worden wisselend steeds andere (deel) doelgroepen gestimuleerd. In een werkplan wordt dit jaarlijks uitgewerkt.

Mede vanwege de Vlissingse achterstanden op dit terrein (zie hfst. 4.6.4) is het streven om te komen tot een uitbreiding van de inzet. De landelijke subsidieregeling Buurtsportcoaches biedt hiervoor mogelijkheden (zie hfst. 4.1.5). De gemeente heeft in april 2012 besloten tot deelname hieraan. Daarvoor is in 2012 al een intentieverklaring ondertekend.

7.2 Inzet buurtsportcoaches

Verschuillende onderzoeken hebben aangetoond dat inwoners, die niet sporten en bewegen, zich veelal bevinden in de lagere inkomensklassen (lage ses). Ook ligt de gezondheidssituatie binnen deze doelgroepen veelal op een lager niveau. Overgewicht komt binnen deze doelgroep relatief meer voor. Deze doelgroepen hebben vaak door verschillende oorzaken moeite om te participeren in de samenleving.

Het uitgangspunt is om deze doelgroepen met sport en bewegen uit hun isolement te halen en de persoonlijke gezondheidssituatie te verbeteren. Hierdoor worden ze beter in staat gesteld om weer deel te nemen aan de maatschappij. Door simpelweg deel te nemen aan sportactiviteiten die op structurele basis plaatsvinden, wordt structuur geboden en de participatie en de gezondheidssituatie direct verbeterd. Sport en bewegen wordt daarmee als middel ingezet om de participatie van bepaalde doelgroepen in de samenleving te bevorderen en bestaande leefpatronen te doorbreken.

Welke doelgroepen?

De focus ligt op alle doelgroepen die te weinig sporten of bewegen. Bepaalde doelgroepen krijgen nu al relatief veel aandacht. Met name de jeugd springt er uit, maar ook aan de doelgroep ouderen en minder validen is de afgelopen jaren aandacht gestoken. Het uitgangspunt is om dit voort te zetten.

Er zijn echter ook vergeten doelgroepen, zoals de volwassenen. De GGD Zeeland adviseert om deze groep meer aandacht te geven. Belangrijk argument is dat volwassenen in meerdere opzichten de spil in onze samenleving zijn als:

- Opvoeders - als opvoeders verantwoordelijk voor een gezonde en actieve leefstijl van kinderen.
- Economische motor - Het langer gezond blijven van deze groep draagt direct bij aan onze welvaart.
- Mantelzorgers/vrijwilligers - volwassen doelgroep verzorgt jong en oud.
- Ouderen van de toekomst - investering in deze doelgroep levert ook in toekomst voordelen op.

Tenslotte is overbelasting een groot risico voor deze doelgroep. Door combinatie van bovenstaande taken is dit risico aanzienlijk. Sport en bewegen kan de gevolgen van overbelasting en stress aanzienlijk reduceren.

Er zijn ook nog andere doelgroepen. Voor inwoners met specifieke gezondheidsklachten (bijv. obesitas) is het vaak moeilijk om deel te nemen aan de samenleving. Een gericht sport- en beweegaanbod is voor deze doelgroep niet beschikbaar. Allochtone doelgroepen sporten relatief minder en met name de meisjes en vrouwen. Bij de eerder genoemde doelgroepen staat centraal dat, binnen deze doelgroepen, de aandacht vooral uit gaat naar inwoners uit de lagere sociale klasse.

Uitdaging bij vindplaats en motivatie

De uitdaging ligt vaak niet bij het benoemen van de doelgroepen die extra aandacht nodig hebben. Veel belangrijker is hoe je deze mensen vindt en vervolgens hoe je ze motiveert om mee te doen met sport- en beweegactiviteiten.

Binnen de onderzoeksorganisatie TNO is er een grote afdeling die zich bezig houdt met vitaliteitsmanagement. Deze afdeling van TNO levert kennis en instrumenten die bijdragen aan een gezonde en meer vitale samenleving. Zij hebben onderzoek gedaan naar de meest kansrijke vindplaatsen voor interventies voor de genoemde doelgroepen. Zij adviseren om interventies te laten bij structurele dagelijkse activiteiten (werk, school etc.) en deze te organiseren in de directe leefomgeving. Voor volwassenen zijn beweeginterventies op of rond het werk zeer effectief. Tegen relatief kleine inspanningen en kosten kan een maximaal resultaat worden behaald. Daarbij geven zij aan dat directe individuele counseling weliswaar intensief is, maar ook een grote kans op succes oplevert. Ook is bekend dat het organiseren van een sport- en beweegaanbod binnen de eigen sociale omgeving met gelijkgestemden ook meer kans op succes oplevert.

Samenwerking centraal!

Bij het huidige sportstimulerings aanbod wordt samengewerkt met veel verschillende partners, scholen, sportverenigingen, commerciële aanbieders, gezondheidsorganisaties etc. In de lijn van Welzijn Nieuwe Stijl streeft de gemeente Vlissingen om deze samenwerking in de toekomst nog verder uit te bouwen. De gemeente richt zich steeds meer op de regierol en laat de uitvoering over aan derden.

Kaders invulling regeling buurtsportcoaches

Zoals aangegeven in hoofdstuk 4 (4.1.5) kunnen er met de regeling Buurtsportcoaches nog 2 fte worden aangesteld. Op basis van de huidige uitgangspunten van het gemeentelijk personeelsbeleid en de financiële situatie zijn een aantal randvoorwaarden geformuleerd die hierbij leidend zijn:

- Co-financiering uit bestaande gemeentelijke middelen of middelen van derden die passen binnen het kader van de regeling Buurtsportcoaches
- Inzet van buurtsportcoaches mag niet leiden tot uitbreiding van formatie binnen de gemeentelijke organisatie. Buurtsportcoaches kunnen aangesteld worden bij derden.
- Op basis van een nog uit te werken nieuwe subsidiebeleidsregel worden de resultaten jaarlijks getoetst.
- Uiterlijk eind 2013 dienen de 2 fte's te zijn ingevuld.

Indien aan deze uitgangspunten wordt vastgehouden, levert de uitvoering van de regeling voordelen op voor de gemeente. Daarmee is het mogelijk om via deze regeling de doelgroepstimulering verder vorm te geven in de lijn zoals die hiervoor is beschreven. Op basis daarvan is het uitgangspunt om te komen tot de volgende invulling van de regeling:

Buurtsportcoach als leefstijlcoach

Uitgangspunt is om eind 2013 één buurtsportcoach in te zetten als leefstijlcoach voor niet actieve doelgroepen uit de lage sociale klasse, die tot op heden minder aandacht hebben gekregen. Tot deze doelgroepen behoort o.a. de volwassen doelgroep.

Als kansrijke uitvoeringpartners wordt onder meer gedacht aan het middelbaar beroepsonderwijs en het hoger onderwijs. Bij de uitvoering zal in de breedte worden gekeken naar partners die dit initiatief willen ondersteunen. Belangrijke potentiële partners zijn: GGD Zeeland, SportZeeland en TNO etc..

Hoofdtaken leefstijlcoach:

- Stimuleren van een gezonde en actieve leefstijl door focus op genoemde kansrijke interventiegebieden (bijv. sport en beweeg projecten op en rond het werk en in de buurt).
- Ontwikkelen sport- en gezondheidsnetwerk - samenbrengen van gezondheids- en sportaanbieders zodat ook moeilijke doelgroepen op de juiste wijze naar passend sport- en beweeg aanbod kunnen worden geleid.
- Stimuleren van ontwikkeling van specifiek sportaanbod gericht op niet actieve doelgroep bij sportaanbieders.
- Beweegwijzer voor dit specifieke sportaanbod uitwerken en hierbij streven naar Walcherse samenwerking.

Buurtsportcoach Voortgezet Onderwijs (voortzetting NASB)

Via de rijkssubsidieregeling NASB (zie 4.3.4) wordt in samenwerking met het voortgezet onderwijs in Vlissingen sinds 2010 de gezonde en actieve leefstijl gestimuleerd. De nadruk hierbij ligt op jongeren tussen de 11 en 18 jaar oud.

Ook het NASB legt de focus op de niet actieve doelgroep uit de lage sociale klasse. Vandaar dat de nadruk voor deze stimulering ligt op de leerlingen van het VMBO en hun ouders. Medio 2014 loopt de NASB regeling af. Omdat zowel vanuit het gezondheidsbeleid als vanuit jeugd- en sportbeleid er een wens is om deze interventies door te zetten, is het uitgangspunt om samen met de scholen en andere partijen te komen tot een verlenging hiervan. Uitgangspunt is om uiterlijk eind 2013 voor de voortzetting hiervan een buurtsportcoach aan te stellen.

Hoofdtaken buurtsportcoach:

- Stimuleren van een gezonde en actieve leefstijl.
- (mede) opzetten en stimuleren van de ontwikkeling van het sport- en gezondheidsnetwerk.
- Aanstelling van één functionaris voor beide scholen.
- Samenwerking met andere (onderwijs) partners (bijv. HZ/SBE) voor ontwikkeling van en ondersteuning bij de sport en beweeginterventies.

7.3 Ondersteuning sportverenigingen en sportorganisaties

Sportverenigingen

Uitgangspunt bij de ondersteuning van sportverenigingen is ervoor te zorgen dat sportverenigingen midden in de samenleving blijven staan en een markt- en vraaggericht sportaanbod hebben. Daarmee zijn sportverenigingen voorbereid op de toekomst.

De landelijk trend is dat het sporten weliswaar toeneemt, maar dat steeds minder inwoners lid zijn van een sportvereniging. Een belangrijke oorzaak is dat het sportaanbod van sportverenigingen niet meer aansluit bij de vraag vanuit de samenleving. Veel sportverenigingen, hierin ondersteund door hun sportbonden, kennen een traditioneel sportaanbod dat al vele decennia lang op gelijke wijze wordt uitgevoerd.

De gemeente Vlissingen wil stimuleren dat sportverenigingen kritisch gaan kijken naar hun aanbod en dus naar hun bestaansrecht. De traditionele diepgewortelde focus op wedstrijdsport hoeft niet losgelaten te worden, maar het daarnaast ontwikkelen van een alternatief lidmaatschap voor andere doelgroepen is het doel. In het algemeen staan bij de ondersteuning door de gemeente Vlissingen de sportactiviteiten centraal en niet de organisatie. Bij verenigingsondersteuning wordt de organisatie ondersteund met als doel deze te ondersteunen bij de uitvoering van deze activiteiten.

(Commerciële) sportorganisaties

Tenslotte is er een trend zichtbaar waarbij steeds meer commerciële sportaanbieders een sport- en beweegaanbod verzorgen. Dit is een ontwikkeling die de gemeente toejuicht. Evenals sportverenigingen zorgen deze organisaties ervoor dat meer inwoners gaan sporten en bewegen. Hierdoor ontstaat er meer diversiteit in het sport- en beweegaanbod binnen de gemeente. De gemeente werkt, in het kader van sportstimulering, graag ook met deze organisaties samen. Deze commerciële partijen zijn vaak sneller en beter in staat om een aanbodgericht sportaanbod neer te zetten. Knelpunt is vaak wel dat gemeentelijke regelgeving het samenwerken met commerciële partijen beperkingen oplegt (subsidies, verhuur sportaccommodaties en aanbestedingsbeleid etc.). De gemeente vindt het van belang om ook deze sportaanbieders een goede ondersteuning te kunnen bieden.

7.4 Sportsubsidies

Het sportsubsidiebeleid is een belangrijk middel waarmee het sporten en bewegen van alle inwoners wordt gestimuleerd. Medio 2011 heeft de gemeente een nieuw sportsubsidiebeleid vastgesteld. Dit beleid is per 1 januari 2012 in werking getreden. In hoofdstuk 10 wordt hierop ingegaan.

7.5 Weerbaarheid

Combinatiefunctionarissen verzorgen weerbaarheidslessen op het basisonderwijs met de methode Rots en Water. Vanuit het onderwijs is de vraag naar deze lessen groot. Ook vanuit meerdere beleidsterreinen wordt voortzetting hiervan van groot belang geacht. Om een aantal redenen wordt nagedacht over een wijziging van de opzet hiervan. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is dat met het aantal beschikbare uren voor weerbaarheid, nu niet alle scholen kunnen worden bediend. Hierdoor wordt niet de hele doelgroep bereikt terwijl dat wel wenselijk is. Vanuit het jeugdbeleid zal

een evaluatie worden uitgevoerd die naar verwachting eind 2013 zal worden afgerond. Bij deze evaluatie zal ook de algemene behoefte aan de verschillende vormen van weerbaarheid in beeld worden gebracht. Naast de verschillende doelgroepen (jongens, meisjes en leeftijden) worden ook de aandachtsgebieden in kaart gebracht (fysiek, mentaal en sociale media). Ook wordt bekeken of externe partners hierin een grotere uitvoerende rol kunnen gaan vervullen. De verwachting is dat de evaluatie leidt tot een andere opzet van de weerbaarheidslessen.

7.6 Stimuleren kwaliteit bewegingsonderwijs

De gemeente vindt de kwaliteit van het bewegingsonderwijs essentieel voor een goede motorische ontwikkeling van kinderen. De kwaliteit van lesmethodes en voldoende bevoegde leerkrachten wordt essentieel geacht voor een goede uitvoering van het bewegingsonderwijs. Uit de enquête onder basisscholen (zie hoofdstuk 3.3) is gebleken dat niet alle basisscholen voldoen aan bovenstaande kwaliteitskaders. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de schoolbesturen. De gemeente wil schoolbesturen oproepen om de kwaliteit van het bewegingsonderwijs serieus te nemen. Waar mogelijk wil de gemeente aan de bewustwording, stimulering en ondersteuning hiervan bijdragen.

7.7 Gebruik buitenruimte en beweegvriendelijke en gezonde leefomgeving

Diverse onderzoeken (TNO/vitaliteit etc.) geven aan dat doelgroepen, die nu nog niet worden bereikt via het regulier sport- en beweegaanbod kunnen worden bereikt door de buitenruimte beweegvriendelijker in te richten. Uitgangspunt hierbij is dat de openbare buitenruimte steeds meer gebruikt wordt voor sport- en beweegdoeleinden. Door te streven naar een inrichting van deze buitenruimte, die beweegvriendelijk en sociaal veilig is, worden meer inwoners in de gelegenheid gesteld om te gaan sporten en bewegen tegen lage kosten.

De gemeente wil de komende jaren bij de (her)inrichting van (nieuwe) woonwijken aandacht besteden aan de beweegvriendelijke en sociaal veilige inrichting hiervan.

7.8 Sport en bewegen op het werk

Voor volwassenen zijn beweeginterventies op of rond het werk zeer effectief. Tegen relatief kleine inspanningen en kosten kan een maximaal resultaat worden behaald. Lunchwandelen, de tafeltennistafel in de kantine (of een moderne variant in de vorm van een Wii-fit) of stimuleren van fietsen naar het werk zijn effectieve maatregelen. Het toevoegen van een competitie element zorgt voor een extra stimulans en draagt bij aan de teamgeest.

Voor werkgevers zijn de kosten gering en vraagt het vaak alleen draagvlak van het management. Daarbij zijn de effecten van het stimuleren van sport en bewegen op het werk voor werkgevers groot. Veel werkgevers realiseren zich niet hoe groot de positieve effecten zijn op het ziekteverzuim. Ervaringscijfers laten zeer mooie resultaten zien.

Een ander belangrijk aandachtspunt is dat er steeds meer mensen zijn die een zittend beroep hebben. Het CBS geeft aan dat 3,2 miljoen mensen in Nederland een louter zittend beroep uitoefenen, tegen 2,6 miljoen alleen staand. Mede als gevolg daarvan zijn er steeds meer mensen met een sedentaire leefstijl. Dat is een leefstijl gekenmerkt door activiteiten die een erg laag energieverbruik vergen waarbij sprake is van een zittende en of liggende (niet slapende) houding. Dit levert aantoonbare grote gezondheidsproblemen op en ook een verhoogde morbiditeit en mortaliteit. Daarom is er een richtlijn sedentair gedrag vastgesteld. Deze gaat uit van:

- Beperk langdurig zitten.
- Advies: elk half uur 2 minuten staan of lopen.
- Kinderen niet meer dan twee uur aansluitend achter een beeldscherm laten zitten.

Dit vraagt om een mentaliteitsverandering, vooral op de werkvloer. Ook hier geldt dat met beperkte middelen veel kan worden bereikt. Veel vergadering hoeven niet zittend plaats te vinden.

Vergaderingen met een kleine groep kunnen bij droog weer tijdens een wandeling prima buiten.

Adviseer werknemers om zelf koffie te halen en minder de lift te nemen.

De gemeente wil de komende jaren samen met (lokale) partners onderzoeken of sport en bewegen op de werkvloer meer gestimuleerd kan worden.

Wat willen we bereiken:

- Voorzetting van het sportstimuleringsbeleid wat met name is gericht op speciale (nog) niet actieve doelgroepen.

- Samenwerking met lokale sport- en gezondheidsaanbieders bij ontwikkelen van sportaanbod voor niet actieve doelgroepen
- Continueren van verenigingsondersteuning.
- Extra ondersteuning voor verenigingen die zorgen voor nieuw vraaggericht aanbod t.o.v. van ondersteuning van traditionele verenigingen.
- Meer en eenvoudiger samenwerking met commerciële sportorganisaties.
- Voortzetting van lessen voor fysieke en mentale weerbaarheid op basisscholen.
- Goed bewegingsonderwijs op alle basisscholen.

Wat gaan we er voor doen:

- Voortzetting van de inzet van combinatiefunctionarissen om sportstimuleringsbeleid te ondersteunen en te faciliteren.
- Samen met lokale partners verder uitwerken van de invulling van de rijkssubsidieregeling buurtsportcoaches op basis van benoemde kaders en aandachtsgebieden.
- Via een bewegwijzer zorgen voor een goede communicatie over het sport en beweegaanbod.
- De inzet van de verenigingcoördinator vanuit de combinatieregeling wordt voortgezet. Uitgangspunt is om hierin nog meer samen op te trekken met verenigingsvertegenwoordigers van de Sportraad Vlissingen en het vrijwilligerssteunpunt.
- Verenigingen die aan de slag willen met nieuw vraaggericht sport- en beweegaanbod op weg te helpen, door ze financieel en fysiek hierbij te ondersteunen.
- Onderzoek (op initiatief vanuit jeugdbeleid) uitvoeren naar de toekomstige aandachtsgebieden van de totale aanpak van weerbaarheid.
- Mogelijkheden voor samenwerking met commerciële sportorganisaties vereenvoudigen door te streven naar aanpassing van beperkende regelgeving.
- In contacten met onderwijs aandacht vragen voor het belang van goed bewegingsonderwijs en meedenken in mogelijkheden om dit verder te verbeteren. Zorgen voor goede faciliteiten voor het bewegingsonderwijs.

Wat mag het kosten:

Meerjarenbegroting 2013-2016	2013	2014	2015	2016
NASB	113.630	67.912	22.105	22.665
Combinatiefuncties/buurtsportcoaches	507.700	514.420	523.760	527.880
totaal	621.330	582.332	545.865	550.545

8 Algemene doelstellingen ter bevordering en ondersteuning van een gezonde en actieve leefstijl en veilige sportomgeving

8.1 De gezonde sportvereniging en school

Sinds 2008 is het roken in sportkantines verboden. In navolging daarvan wil de gemeente in het kader van het stimuleren van een gezonde en actieve leefstijl ook de kantines van sportverenigingen en scholen betrekken. Overmatig alcohol gebruik en ongezonde voeding passen niet bij sport- en beweegactiviteiten. In het nieuwe gezondheidsbeleid zijn dit belangrijke speerpunten.

Van sportverenigingen wordt verwacht dat zij bewust omgaan met alcoholconsumptie en gezonde snacks gaan promoten. Dit laatste is ook van toepassing op schoolkantines. De komende vier jaar geeft de gemeente hieraan meer aandacht. Voor de uitvoering wordt aangehaakt bij provinciale of landelijke campagnes.

8.2 Sportiviteit en respect

De gemeente vindt het van het grootste belang dat sport en bewegen kan plaatsvinden in een veilige omgeving. Een omgeving waar respect is voor zowel de tegenstanders, de medespelers als de scheidsrechters. Ook voelt de gemeente zich verantwoordelijk om discriminatie, uitsluiting en onwenselijke gedrag tegen te gaan.

De gemeente Vlissingen verwacht van sportverenigingen en sportorganisaties in Vlissingen dat zij het belang hiervan onderschrijven en waar mogelijk aan een verbetering hiervan proberen bij te dragen.

De gemeente zal zelf, waar mogelijk, participeren in landelijke of regionale interventies of campagnes om dit verder uit te dragen. Hierbij zal medewerking worden gevraagd van sportverenigingen of sportorganisaties.

8.3 Deelname Jeugdsportfonds Zeeland

Om sport voor iedereen ook financieel mogelijk te maken blijft de gemeente ook de komende jaren deelnemen aan het Jeugdsportfonds. De gemeente heeft bij het Jeugdsportfonds Zeeland aandacht gevraagd voor een betere promotie.

In verband met het invoeren van de nieuwe zwemaanpak die medio 2012 is vastgesteld, wordt voor ouders, die door financiële omstandigheden niet in staat zijn om de zwemlessen (diploma A en B) voor hun kinderen te betalen, een vergoeding geboden via het jeugdsportfonds. Dit start vanaf schooljaar 2013-2014. De komende periode komt er extra aandacht voor de communicatie door het jeugdsportfonds en voor de overgang en de uitvoering van de nieuwe zwemaanpak.

Wat willen we bereiken:

- Overmatig alcohol gebruik terugdringen en een actieve en gezonde leefstijl promoten.
- Voortzetting van de gemeentelijke deelname aan het Zeeuwse jeugdsportfonds. en een uitbreiding hiervan op het onderdeel leren zwemmen en een goede communicatie hierover.
- Sport en bewegen mogelijk maken in een veilige omgeving waar oog is voor wederzijds respect en waar discriminatie, uitsluiting en onwenselijk gedrag wordt tegengegaan.

Wat gaan we er voor doen:

- Genoemde aandachtspunten (8.1 en 8.2) gelden als basisvoorwaarde bij de organisatie en uitvoering van de activiteiten van Vlissingen in beweging.
- Van sportorganisaties die op enige manier ondersteuning ontvangen van de gemeente Vlissingen wordt verwacht dat zij dit ook als uitgangspunt nemen en helpen dit verder uit te dragen.
- Waar mogelijk wordt aangesloten bij landelijk of regionale campagnes die het bovenstaande promoten.

- Communicatie over de overgang naar en de uitvoering van de nieuwe zwemaanpak. Samen met de uitvoeringsorganisatie kijken naar mogelijkheden om de bekendheid van het jeugdsportfonds Zeeland te vergroten.
- Verenigingsondersteuning nadrukkelijker inzetten om sportverenigingen te helpen bij het doen van een subsidieaanvraag.

Wat mag het kosten:

Meerjarenbegroting 2013-2016	2013	2014	2015	2016
Minimabeleid, jeugdsportfonds	65.000	65.000	65.000	65.000
Vangnetregeling zwemvaardigheid	50.000	50.000	50.000	50.000
totaal	115.000	115.000	115.000	115.000

9 Sportaccommodaties

Sportaccommodaties zijn belangrijke voorzieningen om het sporten mogelijk te maken en te stimuleren. Sportstimulering is steeds meer gericht op het stimuleren van de sportactiviteiten zelf. Ook de landelijke overheid stelt de activiteiten centraal bij de subsidieverlening aan lokale overheden. Niettemin blijven goede sportaccommodaties nog steeds belangrijke middelen om het sporten in een gemeente mogelijk te maken. De verantwoordelijkheid voor de realisatie en het onderhoud hiervan ligt bij de gemeente.

9.1 Ontwikkelingen sportaccommodaties:

9.1.1 Kwaliteit van sportaccommodaties

Aan de kwaliteit van sportaccommodaties worden steeds hogere eisen gesteld. Vroeger werd er alleen gevoetbald op gras, nu steeds vaker op kunstgras. Hockey wordt bijna niet meer gespeeld op 'gewoon' gras en korfbal volgt dat voorbeeld. Hele generaties hebben hun zwemdiploma gehaald in het Kanaal door Walcheren, maar die tijd ligt ver achter ons. Een modern binnenzwembad is een 'must' voor elke gemeente. De trend zet zich nog steeds door. Het gevolg van deze kwaliteitontwikkeling is dat de kosten van sportaccommodaties steeds meer toenemen. Doordat de prijs om te sporten steeds verder stijgt, is het van belang dat het gebruik en bezetting van de accommodaties ook toeneemt. Een multifunctioneel en optimaal gebruik is onontkoombaar om deze accommodaties betaalbaar te houden. 'Multifunctioneel' denken bij de realisatie van sportaccommodaties is het uitgangspunt. Tenslotte is het bij het realiseren en instandhouden van sportaccommodaties van groot belang dat de verschuivingen in de bevolkingsopbouw en -samenstelling worden meegenomen.

9.1.2 Lokale en regionale samenwerking

Een andere oplossing om de kwaliteit te vergroten en de kosten te drukken is door het verzorgingsgebied van sportaccommodaties op te rekken. In plaats van in elke gemeente een zwembad te realiseren, doen twee gemeenten dat samen. Resultaat is een kwalitatief goed zwembad met een goede bezetting. De realisatie van het Vrijburgbad is hiervan een mooi voorbeeld. Ook de samenvoeging van twee atletiekbanen tot één nieuwe baan met een betere bezetting is een goed voorbeeld. Van echt bewust beleid op dit gebied is nog geen sprake. Bij diverse sporten liggen hier nog kansen om de gewenste efficiency en kwaliteitsslag te kunnen maken. Het uitvoeren van een Walcherse inventarisatie per tak van sport waarbij op basis van de sportbehoefte de accommodatiebehoefte in kaart wordt gebracht zou een eerste aanzet kunnen zijn. Medewerking van de andere Walcherse gemeenten is daarvoor wel een voorwaarde.

9.1.3 Gebruik openbare ruimte als sport- en beweegruijnte

Er zijn diverse redenen waarom sporten in de openbare ruimte populair is en sterk toeneemt. De gemeente Vlissingen wil dit meer gaan stimuleren. De argumenten hiervoor zijn:

- Trend is dat sport veel individueler wordt. Steeds meer mensen hebben minder tijd om te sporten of te bewegen. Als ze gaan sporten, doen ze dat bij voorkeur op een tijd en een plaats die hen zelf uitkomt. Met het lidmaatschap van sportverenigingen komen ook andere verplichtingen. Veel mensen sporten daarom zelf of in sportgroepen in de openbare ruimte.
- Diverse onderzoeken geven aan dat, door het meer geschikt maken van de openbare buitenruimte voor sporten en bewegen, meer doelgroepen kunnen worden bereikt die nu nog niet sporten of bewegen.
- Steeds meer traditionele 'binnen' en 'buiten' sporten (bijv. volleybal, tennis, hockey etc.) bieden een 'beach' aanbod, omdat dit geassocieerd wordt met een trendy lifestyle die veel inwoners, met name jongeren, aanspreekt.
- Sporten en bewegen in de buitenruimte is laagdrempelig en goedkoop. Er worden immers geen entreegelden of contributies gevraagd. In een tijd waarin alles duurder maar toch meer inwoners moeten gaan sporten en bewegen is dit een belangrijk voordeel.
- Sporten in de openbare ruimte is goedkoop voor een gemeente. Ten opzichte van de investering in en het onderhoud van specifieke sportaccommodaties is het mogelijk inwoners te laten sporten en bewegen tegen aanzienlijk lagere kosten.

- Sporten en bewegen in de openbare buitenruimte draagt bij aan de sociale veiligheid op straat.
- Investerings in sport- en beweefaciliteiten op 'straat' dragen bij aan het toeristisch product van de gemeente. Deze voorzieningen, bijv. wandelroutes (running), fietsroutes kunnen ook door toeristen worden gebruikt.
- De provincie Zeeland ondersteunt initiatieven voor kernsporten: wielersport, beachsporten en watersport.

De bovenstaande argumenten vragen om het verder uitwerken van de kansen en mogelijkheden van het stimuleren van sport en bewegen in de openbare ruimte. Dit vraagt om meer interne gemeentelijke samenwerking. De gemeente wil, in samenwerking met verschillende partijen, gaan onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om het bewegingsonderwijs vaker buiten te laten plaatsvinden.

9.2 Buitenaccommodaties

Recentelijk zijn in bijna alle gemeentelijke buitensportaccommodaties aanzienlijke bedragen geïnvesteerd. De atletiek en de hockey beschikken sinds 2011 op sportpark Vrijburg over nieuwe sportaccommodaties. Op sportpark Bonedijke is in 2012 een nieuwe korfbalaccommodatie opgeleverd. De korfbalaccommodatie op het sportcomplex in Souburg is ca. 12 jaar geleden nieuw aangelegd. De korfbalaccommodatie in Ritthem is ongeveer van dezelfde datum. Voor deze kunstgrasvelden geldt dat in de gemeentelijke investeringsplanning bedragen zijn geraamd om de toplagen van deze velden de komende jaren te kunnen vervangen. De accommodatie (asfaltveld) van de handbalvereniging op sportpark Irislaan is ca. 10 jaar geleden nieuw aangelegd en heeft ook een wijkfunctie.

Eind 2011 is er een rapportage opgesteld over de voetbalaccommodaties. Aanleiding hiervoor was de vervanging van de toplagen van een aantal kunstgrasvelden. Door een behoefteanalyse is de noodzakelijkheid van deze vervangingen in beeld gebracht. Recentelijk (2011 en 2012) zijn naar aanleiding daarvan een drietal kunstgrasvelden vervangen. Ook is er een planning opgesteld waarin de vervanging van sportvelden en toplagen in beeld is gebracht. Alle accommodaties zijn qua onderhoud op orde.

Uit de uitgevoerde behoefteanalyse voor de voetbal is wel gebleken dat de capaciteit van een aantal voetbalverenigingen de grenzen heeft bereikt. Dit geldt met name voor de sportvelden en de kleedkamers. Het huidige financiële klimaat maakt dat uitbreiding op dit moment geen optie is. Ook is het van belang om de demografische ontwikkelingen hierbij te volgen. Het voorstel is om in de komende beleidsperiode opnieuw een behoefteanalyse uit te voeren en de mogelijkheden voor uitbreiding opnieuw te bekijken. Voorlopig is een efficiënter gebruik van de bestaande sportaccommodaties de enige oplossing.

Voor de realisatie of renovatie van clubaccommodaties (kantines en clubgebouwen) zijn verenigingen zelf verantwoordelijk. In de afgelopen jaren heeft de gemeente door gedeeltelijke financiële garantstellingen (50%) vernieuwing van dergelijke accommodaties wel mede mogelijk gemaakt.

Voor de overige buitensportaccommodaties (o.a. tennis etc.) geldt dat de gemeente hiervan geen eigenaar is en dus niet verantwoordelijk is voor het onderhoud hiervan. Wel zijn door de gemeente subsidies verleend als bijdrage in noodzakelijke renovaties aan deze sportaccommodaties.

Voor de toekomst geldt dat de gemeente door wil gaan met het in stand houden van het huidige aanbod van sportaccommodaties. Hierbij is wel constante aandacht voor een nog optimaler en efficiënter gebruik. Waar mogelijk wordt op kosten bespaard. Uiteraard is het handhaven van de kwaliteit daarbij een aandachtspunt. Uitbreiding van het aanbod buitensport in Vlissingen kan bij aanvang alleen plaatsvinden door hierbij gebruik te maken van de beschikbare sportaccommodaties.

9.3 Binnensportaccommodaties

Bij binnensportaccommodaties ligt er een sterke relatie met de sportaccommodatiebehoefte in het onderwijs. De gemeente heeft een verplichting om te zorgen voor voldoende binnensportaccommodaties voor het bewegingsonderwijs. Landelijke regels over onderwijsbehoefte geven exact aan hoeveel sportaccommodaties beschikbaar moeten zijn. In het primair onderwijs gaat de verplichting voor de gemeente nog een stap verder. De gemeente is daarbij ook nog verantwoordelijk voor de (accommodatie)kosten van het bewegingsonderwijs.

Sinds jaar en dag worden binnensportaccommodaties daardoor al multifunctioneel gebruikt. Overdag het onderwijs en 's avonds en in het weekend de sportvereniging.

Wel is een verschuiving zichtbaar. Waar in het verleden losse scholen op verschillende plaatsen in de wijk stonden, zijn nu brede scholen gerealiseerd met meerdere scholen onder één dak. In plaats van een losse gymzaal worden daarbij grotere sportzalen of sporthallen gerealiseerd. Voor de sportaccommodaties betekent dit dat deze nog efficiënter gebruikt kunnen worden. Ook bij de inrichting kan een besparing plaatsvinden. Niet elk zaaldeel hoeft meer uitgerust te worden met dure inrichtingselementen als ringen, touwen, wandrekken etc.. Daarbij sluit deze ontwikkeling ook heel mooi aan bij de accommodatiebehoefte van de verenigingssport.

De losse gymzaal voldoet namelijk steeds minder voor de verenigingssport. Tot een bepaalde leeftijd werkt dit nog, maar zodra groepen en kinderen groter worden en er competitie wordt gespeeld, vraagt bijna elke vereniging om een grotere sportzaal.

Samenvattend, bij de realisatie of het in stand houden van binnensportaccommodaties is de clustering en medegebruik door het onderwijs een uitgangspunt. De mogelijkheden van efficiënt multifunctioneel gebruik worden ook door nieuwe gebruikers steeds groter. Sporttechnisch bieden grotere sportaccommodaties meer gebruiksmogelijkheden en kunnen daardoor efficiënter worden gebruikt.

Door ontwikkeling en de bouw van brede scholen zal de komende jaren ook kritisch gekeken moeten worden naar het huidige aanbod van binnensportaccommodaties. Voor het uitvoeren van een goed bewegingsonderwijs is het van belang dat er binnensportaccommodaties beschikbaar zijn in de nabije omgeving van de (brede) school. Van belang is ook dat de sportaccommodaties in kwalitatief en kwantitatief opzicht voldoen. Inzicht in de behoefte (kwantitatief en kwalitatief) van alle gebruikers is daarbij uiteraard essentieel. Dit inzicht is nu maar beperkt aanwezig. Het uitvoeren van een behoefte onderzoek is hiervoor noodzakelijk.

De uitkomsten van het behoefte onderzoek zijn ook belangrijk voor de toekomst van de huidige sporthallen Baskensburg. De komende jaren moeten hoge kosten worden gemaakt om deze accommodatie in gebruik te houden. Hiervoor zijn bedragen gereserveerd in de investeringsplanning. Daarnaast voldoet de accommodatie sporttechnisch op diverse onderdelen niet meer en is er sprake van een immens energieverbruik. Daarbij levert de ruimtelijk indeling en uitrusting te veel beperkingen op om de sporthallen efficiënt te kunnen gebruiken. Zeker gerelateerd aan het vloeroppervlak is een deel van het sportgebruik veel te beperkt en te weinig efficiënt. De verhuurinkomsten zijn daardoor relatief beperkt.

Als dit beeld gecombineerd wordt met toekomstige (brede) school ontwikkelingen in Vlissingen waarbij mogelijk ook sportaccommodaties gerealiseerd gaan worden is het logisch dat een afweging over nieuwbouw in plaats van renovatie dient plaats te vinden. Een behoefte onderzoek is zoals aangegeven ook hiervoor essentieel. Voorwaarde voor een nieuwbouwvariant zal immers ook zijn dat met een aantal grote gebruikers afspraken moeten worden gemaakt over het gebruik op de langere termijn.

De conclusie is in ieder geval dat onderwijs en sport qua accommodatieontwikkeling zeer nauw met elkaar verweven zijn. Een goede samenwerking en afstemming bij planningen en nieuwe (onderwijs) ontwikkelingen is hierbij essentieel.

9.4 Zwembad

Om te voorzien in de maatschappelijke zwembehoefte van inwoners, sportverenigingen en om jongeren de mogelijkheid te bieden om een zwemdiploma te kunnen behalen, hebben de gemeenten Vlissingen en Middelburg in 2003 gezamenlijk een nieuwe zwembad gerealiseerd. De exploitatie van het Vrijburgbad wordt via een gezamenlijke vastgoed b.v. door een externe exploitant uitgevoerd. Recentelijk hebben beide gemeenten ingestemd met de verlenging van de exploitatieovereenkomst. Ook hebben beide gemeente toestemming verleend aan de exploitant om de fitness hierbij uit te breiden. Deze uitbreiding vindt plaats voor rekening en risico van de exploitant.

9.4 Tarieven gemeentelijke sportaccommodaties

Per 1 juli 2013 wordt een aanpassing en verhoging doorgevoerd van de tarieven van de gemeentelijke binnensport- en buitensportaccommodaties.

De aanleiding hiervoor in eerste instantie kwam voort uit de wens voor een betere opbouw van de tariefstructuur en een vereenvoudiging en terugdringen van het grote aantal tariefsoorten. Verder worden de energiekosten nu direct via het tarief doorgerekend. Door noodzakelijke gemeentelijke bezuinigingen is daar een extra verhoging bovenop gekomen.

Wat willen we bereiken:

- Multifunctioneel gebruik stimuleren bij de realisatie van sportaccommodaties.
- Demografische ontwikkelingen nadrukkelijk aandachtspunt bij accommodatieontwikkeling.
- Mogelijkheden van verdere Walcherse samenwerking bij accommodatieontwikkelingen onderzoeken.
- Streven naar uitbreiding van het sport en beweegaanbod in de openbare buitenruimte.
- Mogelijkheden voor bewegingsonderwijs in de buitenruimte onderzoeken.
- Inzicht in de bezetting van, en de behoefte aan binnensportaccommodaties vergroten.
- Bezetting en behoefte aan voetbalaccommodaties blijven volgen.

Wat gaan we er voor doen:

- Uitvoeren behoefte onderzoek binnensportaccommodaties als basis voor een toekomstig integraal huisvestingsplan binnensportaccommodaties.
- Actualisatie behoefte raming voetbalaccommodaties.
- Waar mogelijk inspelen op en ondersteun van op initiatieven van partners of organisaties die initiatieven nemen in de openbare ruimte met nadruk strand en water.
- Bij (toekomstige) nieuwe of herinrichtingen in de openbare ruimte nadrukkelijke aandacht besteden aan sport- en beweegmogelijkheden.
- Overleg met onderwijspartners of organisaties over kansen en mogelijkheden voor bewegingsonderwijs in de buitenruimte.

Wat mag het kosten:

Meerjarenbegroting 2013-2016	2013	2014	2015	2016
Gymzalen	580.060	554.460	558.060	563.120
Sportzalen/sporthallen	891.000	887.280	895.030	893.650
Sportparken	1.967.975	1.814.335	1.827.695	1.754.345
Zwembad	1.043.370	1.023.250	1.038.680	1.054.150
totaal	4.482.405	4.279.325	4.319.465	4.265.265

10 Sportsubsidies

10.1 Korte samenvatting nieuwe sport subsidiebeleid

Per 1 januari 2012 is worden sportsubsidies verstrekt conform een nieuw subsidiebeleid. Dit nieuwe subsidiebeleid is vastgelegd in de 'beleidsnotitie subsidies sport 2012'.

Belangrijke wijziging in het nieuwe subsidiebeleid is dat dit meer wordt ingezet om de beleidsdoelen te realiseren. Daarnaast is het uitgangspunt dat subsidies worden verstrekt ter ondersteuning van activiteiten en niet voor het in stand houden van organisaties. De sportsubsidie beleidsregels zijn:

- Subsidiebeleidsregel voor (top)sportevenementen waarmee de breedtesport wordt gestimuleerd.
- Subsidiebeleidsregel ter ondersteuning van incidentele sportactiviteiten met een vernieuwend karakter. Deze sportactiviteiten moeten gericht zijn op de Vlissingse samenleving en dus niet alleen op de leden van de eigen sportorganisatie.
- Subsidiebeleidsregel ter ondersteuning van sportverenigingen die zelf een eigen sportaccommodatie beheren en onderhouden.

Zoals beschreven in deze sport beleidsnota staat de breedtesport centraal in Vlissingen. Dit geldt dus ook voor het subsidiebeleid. Breedtesport of recreatiesport betreft een sportaanbod wat primair is gericht op het stimuleren van sporten en bewegen onder alle inwoners van Vlissingen. De nadruk ligt daarbij met name op de inwoners die niet sporten of bewegen of doelgroepen die te weinig sporten of bewegen.

Het stimuleren van topsportevenementen die een louter economisch belang of stadspromotie belang hebben kunnen dan ook niet via het sportsubsidiebeleid worden gesubsidieerd.

De Sportraad Vlissingen is binnen de gemeente Vlissingen de organisatie die verantwoordelijk is voor de afhandeling van sportsubsidieaanvragen.

10.2 Eerste evaluatie ervaringen sport subsidiebeleid

In oktober 2012 heeft een (voor) evaluatie plaatsgevonden met interne subsidieadviseurs en leden van de Sportraad Vlissingen. Ook is in de verenigingsenquête naar de mening gevraagd van sportverenigingen over het nieuwe subsidiebeleid.

De eerste ervaringen met het nieuwe sportsubsidiebeleid zijn overwegend positief. Zo zijn de regels meer transparant, is de afhandeling beter geborgd en is rechtmatigheid verbeterd. Daarbij worden de middelen meer ingezet om onze beleidsdoelen te realiseren en sluiten verenigingsactiviteiten vaak goed aan op activiteiten van Vlissingen in beweging.

Op onderdelen zijn ook verbeteringen benoemd. De aansluiting van de algemene subsidieverordening Vlissingen (ASV) en sportsubsidie kan beter. Daarnaast is meer communicatie en ondersteuning wenselijk om sportverenigingen de kansen en mogelijkheden van de regelingen te laten zien.

Tenslotte wordt de indieningstermijn voor aanvragen voor de waarderingssubsidie als (te) lang ervaren.

Wat willen we bereiken:

- In de lijn van het sportsubsidiebeleid uit de 'beleidsnotitie subsidies sport 2012' doorgaan met het verstrekken van sportsubsidies om sportbeleidsdoelen mee te realiseren.

Wat gaan we er voor doen:

- In samenspraak met de Sportraad Vlissingen de verbeterpunten uit de evaluatie van de sportsubsidies aanpakken.
- Verenigingsondersteuning nadrukkelijker inzetten om sportverenigingen te helpen bij het doen van een subsidieaanvraag.

Wat mag het kosten:

Meerjarenbegroting 2013-2016	2013	2014	2015	2016
Sportsubsidies	34.005	34.005	34.005	34.005

11 Topsport

De breedtesport vormt de basis voor de topsport. Hoe breder de basis, hoe groter de kans dat daaruit, door talentherkenning en talentontwikkeling, topsporters voortkomen. Omgekeerd kan topsport een vliegwiel vormen voor de breedtesport.

Individuele ondersteuning van topsporters is geen doelstelling van de gemeente Vlissingen. Door te zorgen voor kwalitatieve goede sportvoorzieningen en faciliteiten worden sporttalenten in Vlissingen de gelegenheid geboden zich te ontwikkelen in hun tak van sport.

Ook wil de gemeente topsport inzetten om de breedtesport te bevorderen. In Vlissingen gebeurt dit op een aantal manieren. Indirect wordt daarmee ook de topsport in Vlissingen ondersteunt.

Wat willen we bereiken:

- Topsport(eventenementen) inzetten om de breedtesport te stimuleren.

Wat gaan we er voor doen:

- Het sportsubsidiebeleid ook de komende jaren gebruiken om topsportevenementen te ondersteunen die een bijdrage leveren aan de breedtesport in Vlissingen.

Wat mag het kosten (zie hoofdstuk 10 – sportsubsidies):

Meerjarenbegroting 2013-2016	2013	2014	2015	2016
Sportsubsidies (totaal)	34.005	34.005	34.005	34.005

12 Sportraad Vlissingen

Al sinds 1954 heeft Vlissingen een Sportraad. De taken en bevoegdheden liggen sinds 1997 vast in een verordening en een reglement van orde. De belangrijkste doelstellingen van de Sportraad Vlissingen zijn:

- het adviseren van burgemeester en wethouders op het terrein van sport en spel en lichamelijke opvoeding;
- het bevorderen van de goede samenwerking tussen: het gemeentebestuur en de aanbieders van sport in de meest brede zin van het woord;
- het verdelen van de beschikbare ruimten in/op de sportaccommodaties die in beheer zijn bij de gemeente;
- het binnen de financiële kaders verdelen van de subsidies ten behoeve van de sport;
- een bijdrage te leveren aan de implementatie van het gemeentelijk sportbeleid;

Recentelijk heeft de Sportraad Vlissingen geadviseerd over o.a.: sportsubsidiebeleid, regels voor verhuur van gemeentelijke sport accommodaties en de tarifiering voor verhuur van gemeentelijke accommodaties.

De leden van de Sportraad zijn vrijwilligers, de meeste van hen zijn of waren professioneel of recreatief actief in de (Vlissingse) sportsector. Een aantal bij sportverenigingen of bij commerciële sportaanbieders, anderen zijn of waren actief in het onderwijsveld of binnen de gezondheidszorg. De Sportraad wordt ambtelijk ondersteunt door medewerkers van de gemeente Vlissingen.

De vergaderingen van de Sportraad Vlissingen zijn openbaar. Het vergaderschema evenals de aan het college gegeven openbare adviezen zijn te vinden op de gemeentelijke website. Daar zijn tevens de namen en contactgegevens van de Sportraadleden te vinden.

Wat wil de Sportraad bereiken:

- Het geven van onafhankelijk advies (gevraagd en ongevraagd) aan het College van B&W.
- Het promoten van sport in de volle breedte door het organiseren van de jaarlijkse sporthuldiging van sporters, sportorganisaties en sportvrijwilligers.
- Het verzorgen van kennisuitwisseling / kennisoverdracht.
- De sportraad zal zich inspannen om nieuwe maatschappelijke initiatieven voor sport en bewegen te stimuleren en bestaande sportactiviteiten voor alle inwoners van Vlissingen toegankelijk te houden. Samenwerking met zo veel mogelijk relevante maatschappelijk partners staat daarbij centraal.
- Positionering als onafhankelijke vraagbaak op het gebied van sport.

Wat gaat de Sportraad er voor doen:

- Organisatie van specifieke themavergaderingen en vergaderingen op locatie.
- Kennisuitwisseling door samen met de gemeente te zorgen voor de organisatie van een sportcongres met en voor Vlissingse sportorganisaties.
- Promotie van sport en bewegen door de organisatie van de jaarlijkse sporthuldiging van individuele sporters, sportploegen, sportverenigingen en vrijwilligers van de verenigingen.
- Diverse bilaterale contacten en overleggen met sportverenigingen of sportorganisaties.
- Actualisatie van de 'verordening sportraad Vlissingen 2004' in overleg met gemeente Vlissingen.

Wat mag het kosten:

Meerjarenbegroting 2013-2016	2013	2014	2015	2016
Sportraad Vlissingen	5.000	5.000	5.000	5.000

13 Verantwoording en effectmeting

13.1 Sportverenigingsenquête jaarlijks (of 2-jaarlijks) herhalen

In hoofdstuk 3.4 is verslag gedaan van de in 2012 uitgevoerde verenigingsinventarisatie. Het uitgangspunt is om het basisdeel jaarlijks opnieuw uit te voeren. Het tweede deel wordt tweejaarlijks opnieuw uitgevoerd.

13.2 Sportdeelname / sport en beweeg meting provincie (SportZeeland)

Zoals in hoofdstuk 5.3 al aangegeven, zit de belangrijkste uitdaging van het nieuwe sportbeleid in het vergroten van de sportdeelname, nog meer inwoners te laten sporten en bewegen.

Om een goede effectmeting van het gevoerde beleid te kunnen doen, is noodzakelijk dat er inzicht komt in de sportparticipatie of sport en beweegdeelname van de Vlissingse inwoners. Bijvoorkeur zouden cijfers hierover met een zekere frequentie beschikbaar moeten zijn. Bovendien is vergelijking (benchmarking) met vergelijkbare of omliggende gemeenten wenselijk.

Dit is echter makkelijker gezegd dan gedaan. Voor bepaalde doelgroepen (basisschoolleerlingen, leden sportverenigingen etc.) is informatie beschikbaar. Inzicht in het totaal voor Vlissingen ontbreekt tot nu toe. SportZeeland heeft mede op verzoek van een aantal gemeenten het initiatief genomen om dit provinciaal op te pakken. Meerdere gemeenten hebben hiermee te maken. Besprekingen zijn gaande om dit als extra uitbreiding op te nemen in het provinciaal onderzoek wat al wordt uitgevoerd. Dit onderzoek de 'Sociale staat van Zeeland' wordt uitgevoerd door Scoop. Indien de aanvulling op dit onderzoek beantwoord aan de vraag van de gemeente Vlissingen dan willen wij dit initiatief ondersteunen.

Wat willen we bereiken:

- Beter inzicht in de ontwikkeling van de sportdeelname in Vlissingen en vergelijking van deze cijfers met andere (Zeeuwse) gemeenten.

Wat gaat we er voor doen:

- Ondersteuning van het initiatief voor een sport en beweeg uitbreiding van de 'sociale staat van Zeeland'.

Wat mag het kosten:

Meerjarenbegroting 2013-2016	2013	2014	2015	2016
Provinciale sporteffectmeting	0	0	0	0

14 Samenvatting actiepunten sportnota 2013-2016

Een samenvatting van de actiepunten uit de sportnota onder vermelding van het hoofdstuknummer.

6 Speerpunt I: brede facilitering sport en bewegen

- Zorg blijven dragen voor een goed kwantitatief en kwalitatief aanbod van gemeentelijke sportaccommodaties.
- Inzetten van combinatiefunctionarissen en streven naar samenwerking met zo veel mogelijk sportaanbieders in de gemeente.
- Uitgeven van een brede sport- en beweegwijzer. De gemeente verwacht van lokale sportorganisaties dat ze dit initiatief ondersteunen.
- Samen met sportorganisaties en de exploitant van het zwembad uitwerken van een programma voor 'natte' sportkennismakingslessen.

7 Speerpunt II: stimulering sport en bewegen niet actieve doelgroepen

- Voortzetting van de inzet van combinatiefunctionarissen om sportstimuleringsbeleid te ondersteunen en te faciliteren.
- Samen met lokale partners verder uitwerken van de invulling van de rijkssubsidieregeling buurtsportcoaches op basis van benoemde kaders en aandachtsgebieden.
- Via een beweegwijzer zorgen voor een goede communicatie over het sport en beweegaanbod.
- De inzet van de verenigingcoördinator vanuit de combinatieregeling wordt voortgezet. Uitgangspunt is om hierin nog meer samen op te trekken met verenigingsvertegenwoordigers van de Sportraad Vlissingen en het vrijwilligerssteunpunt.
- Verenigingen die aan de slag willen met nieuw vraaggericht sport- en beweegaanbod op weg te helpen, door ze financieel en fysiek hierbij te ondersteunen.
- Onderzoek (op initiatief vanuit jeugdbeleid) uitvoeren naar de toekomstige aandachtsgebieden van de totale aanpak van weerbaarheid.
- Mogelijkheden voor samenwerking met commerciële sportorganisaties vereenvoudigen door te streven naar aanpassing van beperkende regelgeving.
- In contacten met onderwijs aandacht vragen voor het belang van goed bewegingsonderwijs en meedenken in mogelijkheden om dit verder te verbeteren. Zorgen voor goede faciliteiten voor het bewegingsonderwijs.

8 Algemene doelstellingen ter bevordering en ondersteuning van een gezonde en actieve leefstijl en veilige sportomgeving

- De aandachtspunten (8.1 en 8.2) over gezonde school en sportiviteit en respect gelden als basisvoorwaarde bij de organisatie en uitvoering van de activiteiten van Vlissingen in beweging.
- Van sportorganisaties die op enige manier ondersteuning ontvangen van de gemeente Vlissingen wordt verwacht dat zij dit ook als uitgangspunt nemen en helpen dit verder uit te dragen.
- Waar mogelijk wordt aangesloten bij landelijk of regionale campagnes die het bovenstaande promoten.
- Communicatie over de overgang naar en de uitvoering van de nieuwe zwemaanpak. Samen met de uitvoeringsorganisatie kijken naar mogelijkheden om de bekendheid van het jeugdsportfonds Zeeland te vergroten.
- Verenigingsondersteuning nadrukkelijker inzetten om sportverenigingen te helpen bij het doen van een subsidieaanvraag.

9 Sportaccommodaties

- Uitvoeren behoefte onderzoek binnensportaccommodaties als basis voor een toekomstig integraal huisvestingsplan binnensportaccommodaties.
- Actualisatie behoefteonderzoek voetbalaccommodaties.

- Waar mogelijk inspelen op en ondersteun van op initiatieven van partners of organisaties die initiatieven nemen in de openbare ruimte met nadruk strand en water.
- Bij (toekomstige) nieuwe of herinrichtingen in de openbare ruimte nadrukkelijke aandacht besteden aan sport- en beweegmogelijkheden.
- Overleg met onderwijspartners of organisaties over kansen en mogelijkheden voor bewegingsonderwijs in de buitenruimte.

10 Sportsubsidies:

- In samenspraak met de Sportraad Vlissingen de verbeterpunten uit de evaluatie van de sportsubsidies aanpakken.
- Verenigingsondersteuning nadrukkelijker inzetten om sportverenigingen te helpen bij het doen van een subsidieaanvraag.

11 Topsport:

- Het sportsubsidiebeleid ook de komende jaren gebruiken om topsportevenementen te ondersteunen die een bijdrage leveren aan de breedtesport in Vlissingen.

12 Sportraad Vlissingen:

- Organisatie van specifieke themavergaderingen en vergaderingen op locatie.
- Kennisuitwisseling door samen met de gemeente te zorgen voor de organisatie van een sportcongres met en voor Vlissingse sportorganisaties.
- Promotie van sport en bewegen door de organisatie van de jaarlijkse sporthuldiging van individuele sporters, sportploegen, sportverenigingen en vrijwilligers van de verenigingen.
- Diverse bilaterale contacten en overleggen met sportverenigingen of sportorganisaties.
- Actualisatie van de 'verordening sportraad Vlissingen 2004' in overleg met gemeente Vlissingen.

13 Verantwoording en effectmeting

- Ondersteuning van het initiatief voor een sport en beweeg uitbreiding van de 'sociale staat van Zeeland'.

Bijlagen:

- Overzicht verantwoording sportnota 2009-2012
- Overzicht integrale samenwerking gemeente Vlissingen
- Samenvatting verenigingsenquête
- Financiële paragraaf sportnota 2013-2016
- Samenvatting nieuw sportbeleid 2013-2016

Bronnen:

- GGD Zeeland, 2012, Regionale Volksgezondheid Toekomst Verkenning en deelrapporten Jeugd, Volwassenen en Ouderen <http://www.ggdzeeland.nl/onderwerpen/regionaalonderzoek>
- GGD Zeeland, 2012, Regionale Volksgezondheid Toekomst Verkenning Juli 2012, Lokaal Rapport Vlissingen. <http://www.ggdzeeland.nl/dbdocs>
- Verordening Sportraad Vlissingen 2004.
- Nota Integraal Jeugdbeleid gemeente Vlissingen 2009 – 2012, 5 maart 2009
- Welzijnsbeleid Nieuwe Stijl Vlissingen 'het welzijnswerk verbonden en versterkt', 29 juni 2011
- Beleidsnotitie subsidies sport 2012, gemeente Vlissingen, vastgesteld 5 juli 2011.
- Beleidsnota toerisme 2011-2014, gemeente Vlissingen, vastgesteld 3 november 2011.
- Rapportage voetbalaccommodaties gemeente Vlissingen 2011, gemeente Vlissingen, vastgesteld 8 november 2011.
- Nieuwe zwemaanpak in de gemeenten Vlissingen en Middelburg 'Zwemvaardig in Vlissingen en Middelburg', gemeente Vlissingen, vastgesteld 26 juni 2012.
- Notitie aanpassing tarieven sportaccommodaties 2013, gemeente Vlissingen, vastgesteld 2 oktober 2012.
- Inventarisatie sportverenigingen Vlissingen 2012.
- Nota gezondheidsbeleid Walcheren 2013-2016 'samenwerken voor gezondheid' gemeente Vlissingen, vastgesteld 18 december 2012.
- WMO beleidsplan 'Samen leven, samen zorgen, samen werken' , gemeente Vlissingen, vastgesteld 5 februari 2013.

Verantwoording Sportnota 2009-2012

Status Toelichting

Deelterrein "Verenigingsondersteuning"

1. Ondersteuningsaanbod kader ontwikkelen/stimuleren
2. Vaststellen ambities/mogelijkheden sportverenigingen
3. Bezoeken van en versterken relatie sportverenigingen
4. Stimuleringsfonds nieuwe sporten introduceren

Geen apart fonds geïntroduceerd, subsidie mogelijkheid via nieuwe subsidiestructuur.

Deelterrein "Sport en onderwijs"

1. Stimuleren van beter bewegingsonderwijs
2. Aanstellen contactfunctionarissen sport, onderwijs en cultuur
3. Faciliteren sportkennismakingsaanbod schooljeugd
4. Stimuleren gezonde, actieve leefstijl basisscholen via sCoolsport-concept
5. Vergroten weerbaarheid jongeren en voorkomen pestgedrag

Deelterrein "Sport en bewegen"

1. Deelnemen aan het Jeugd Sportfonds Zeeland
2. Ontwikkelen brede sport- en beweegwijzer
3. Ontwikkelen breed sport- en beweegaanbod
4. Benutten regeling NASB voor inactieven
5. Integreren van senioren/gehandicapten binnen sportverenigingen

Word in 2013 afgerond.

Nog niet met alle groepen gerealiseerd. Inzet hiervoor loopt door.

Deelterrein "Sportaccommodatiebeleid"

1. Streven naar een hogere bezettingsgraad accommodaties
2. Accommodaties voldoen aan richtlijnen sport en bewegen
3. Transparante beheers-/onderhoudsvorm
4. Realisatie sportzalen Middengebied en Oost-Souburg
5. Realisatie kledingaccommodatie/tribune Irislaan
6. Planvorming sporthal Baskenburg
7. Definitieve aanzet en realisatie Sportpark Vrijburg
8. Stimulering clustering nieuw- en verbouw accommodaties

Dit is een doorlopend proces wat ook de komende periode aandacht blijft houden.

Inhoudelijke en financiële verkenning heeft plaatsgevonden, behoefteonderzoek in 2013.

Deelterrein "(Top)Sport- en Stadpromotie"

1. Faciliteren promotionele sportevenementen

Deelterrein "Sport en bewegen in de buurt/kern"

1. Afspraken met scholen over openbaar gebruik schoolpleinen
2. Werkveld sport en bewegen praat mee in ontwikkelplannen
3. Aanleg Cruyff Court nabij het Scheldemond College
4. Aanleg Kraijjcek Playground in het Middengebied
5. Onderzoek en realisatie van sportrecreatievoorzieningen

Nog geen automatisme en relatief beperkt aantal ontwikkelplannen.

Geen onderzoek uitgevoerd, op onderdelen wel realisatie (beach etc.).

Deelterrein "Subsidies"

1. Aanpassing huidig sportsubsidiebeleid

* Te hanteren symbolen bij status:

Bij de status geel en rood wordt in ieder geval kort toegelicht waarom de prestatie niet (of niet volledig) wordt gerealiseerd.